2025/2595

2025.12.19.

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK (EU) 2025/2595 IRÁNYMUTATÁSA

(2025. december 10.)

a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek által tartott nemteljesítő kitettségek fedezetével kapcsolatban az illetékes nemzeti hatóságok által alkalmazandó felügyeleti megközelítésről (EKB/2025/40)

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló, 2013. október 15-i 1024/2013/EU tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére, valamint 6. cikke (5) bekezdésének a) és c) pontjára,

mivel:

(1) Az Európai Központi Bank (EKB) felelős az egységes felügyeleti mechanizmus (SSM) hatékony és következetes működéséért. Felügyeli a rendszer működését és valamennyi részt vevő tagállamban biztosítja a magas színvonalú felügyelet következetes alkalmazását és a felügyeleti eredmények következetességét. Az EKB iránymutatásokat bocsáthat ki az illetékes nemzeti hatóságok részére, amelyeknek megfelelően az illetékes nemzeti hatóságoknak a felügyeleti feladatokat el kell látniuk és a felügyeleti határozatokat meg kell hozniuk.

(2) Az EKB az 1024/2013/EU rendelettel és a 468/2014/EU európai központi banki rendelettel (EKB/2014/17) ([2]) összhangban biztosítja a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelmények következetes alkalmazását a részt vevő tagállamokban.

(3) Míg elsősorban az illetékes nemzeti hatóságok felelősek a kevésbé jelentősnek minősített hitelintézetek által a kockázataik fedezetének és megbízható kezelésének biztosítása érdekében alkalmazott rendszerek, eljárások, mechanizmusok és stratégiák – többek között a szavatolótőke-követelmények vonatkozásában alkalmazott tartalékképzési szabályzatuk vagy eszközkezelésük – felülvizsgálatáért, az EKB-nak az SSM-en belül játszott felvigyázási szerepében elő kell mozdítania a magas szintű felügyeleti standardoknak az ilyen felülvizsgálatok végrehajtása során történő következetes alkalmazását. Ebben az összefüggésben a magas szintű felügyeleti standardoknak a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek nemteljesítő kitettségei kezelésének és fedezetének felügyeleti felülvizsgálatára történő következetes alkalmazása az SSM egészében hozzájárul az annak biztosítására irányuló átfogóbb célkitűzésekhez, hogy: a) a részt vevő tagállamok valamennyi hitelintézete tekintetében koherens és hatékony prudenciális felügyeleti megközelítést alkalmazzanak; b) a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó egységes szabálykönyvet a részt vevő tagállamok valamennyi hitelintézetére következetesen alkalmazzák; és c) a részt vevő tagállamok valamennyi hitelintézete a legmagasabb színvonalú felügyelet alá tartozzon.

(4) A nemteljesítő kitettségek megfelelő kezelésének és fedezetének biztosítása az SSM létrehozása óta fontos prioritást jelent. Az EKB a nemteljesítő kitettségekre vonatkozóan az uniós jogalkotó által kialakított keretrendszeren alapuló felügyeleti megközelítést követ, az Európai Bankhatóság által elfogadott értelmező iránymutatásokat is figyelembe véve. E felügyeleti megközelítés részeként az EKB a jelentős felügyelt szervezetek által tartott nemteljesítő kitettségekre vonatkozó felügyeleti fedezeti elvárásokat tett közzé. Ezek az elvárások az olyan nemteljesítő kitettségekre vonatkoznak, amelyek esetében a kitettség 2019. április 26. előtt keletkezett, és amelyekre ezért nem vonatkozik az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) szerinti levonási követelmény. A kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek esetében az ilyen nemteljesítő kitettségek fedezetére ez idáig az SSM-ben nem vonatkoztak egységes felügyeleti gyakorlatok. A nemteljesítő kitettségek fedezetére az illetékes nemzeti hatóságok által a saját felügyeleti tevékenységeik tekintetében meghatározott megközelítések vonatkoztak.

([1]) HL L 287., 2013.10.29., 63. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj.

([2]) Az Európai Központi Bank 468/2014/EU rendelete (2014. április 16.) az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról (SSM-keretrendelet) (EKB/2014/17) (HL L 141., 2014.5.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/468/oj).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

(5) Amint azt az EKB által a jelentős felügyelt szervezetek tekintetében alkalmazott felügyeleti megközelítéssel összefüggésben szerzett tapasztalatok mutatják, a nemteljesítő kitettségek megfelelő és időben történő fedezete elősegíti e kitettségek proaktív kezelését, állományuk csökkentését, valamint a fennállás időtartamához (vintage) és a megtérülő összegek alakulásához kapcsolódó kockázatoknak megfelelő szintű tartalékképzést.

(6) Ezért a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek által tartott nemteljesítő kitettségek fedezetével kapcsolatban az illetékes nemzeti hatóságok által követett felügyeleti megközelítésnek ki kell terjednie az e felügyelt szervezetek által a szavatolótőke-követelmények vonatkozásában alkalmazott tartalékképzési szabályzat vagy eszközkezelés felülvizsgálatára.

(7) A nemteljesítő kitettségek fedezetének ilyen felügyeleti megközelítése hatékony eszköznek tekinthető két fő kockázat csökkentése szempontjából. Az első a hosszú ideje fennálló (más szóval korábbról fennmaradt) és korlátozott céltartalék-fedezettel rendelkező nemteljesítő kitettségek jelentős állományainak fennmaradása, amely kitettségek a potenciális további veszteségek tartós forrását jelentik, és korlátozzák a bankok új hitelezésre való képességét. A második az 575/2013/EU rendelet szerinti levonási követelmény hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségek, illetve az annak hatálya alá nem tartozó nemteljesítő kitettségek prudenciális kezelésében mutatkozó következetlenségek lehetősége, amennyiben ezeket a következetlenségeket sajátos körülmények nem indokolják.

(8) Ez a két fő kockázat jelentős. A nemteljesítő kitettségek összesített aránya mind a jelentős, mind a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek esetében általában véve az SSM létrehozása óta tartósan csökkenő tendenciát mutatott. Ez a tendencia hangsúlyosabb volt a jelentős felügyelt szervezetek esetében, és 2024-ben véget ért. A nemteljesítő kitettségek potenciálisan ismét emelkedő arányára figyelemmel az EKB úgy ítéli meg, hogy tekintettel a kielégítő általános tőkeszintekre és arra, hogy a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezeteknek a közelmúltban bőséges idejük volt arra, hogy saját kezdeményezésükre előrehaladást érjenek el a korábbról fennmaradt nemteljesítő kitettségek csökkentése és fedezete terén, az illetékes nemzeti hatóságok általi, a kevésbé jelentősnek minősülő intézmények által tartott nemteljesítő kitettségek fedezete tekintetében követett harmonizált felügyeleti megközelítés arányos azzal a felügyeleti célkitűzéssel, amely – a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezeteknek a makrogazdasági környezet esetleges kedvezőtlen fejleményeivel és a hitelminőség ehhez kapcsolódó romlásával szembeni ellenálló képességének erősítése érdekében – az e nemteljesítő kitettségekhez kapcsolódó két fő kockázat kezelésére irányul.

(9) Az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségeknek a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek általi fedezetének értékeléséhez szükséges az, hogy az illetékes nemzeti hatóságok részletes adatokhoz jussanak az ilyen kitettségek fedezetéről. Az ilyen adatokat jelenleg nem foglalja magában az az információ, amelyet az intézményeknek az (EU) 2021/451 bizottsági végrehajtási rendelet ([4]) szerint jelenteni kell, ezért az illetékes nemzeti hatóságoknak valamennyi vonatkozó adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében be kell kérniük ezeket a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetektől,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYMUTATÁST:

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez az iránymutatás meghatározza azt a felügyeleti megközelítést, amelyet az illetékes nemzeti hatóságok az adott illetékes nemzeti hatósággal azonos tagállamban letelepedett, kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek által a szavatolótőke-követelmények vonatkozásában alkalmazott tartalékképzési szabályzatok és eszközkezelés felülvizsgálata során alkalmaznak.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen iránymutatás alkalmazásában az 575/2013/EU rendelet 4. cikkében, az (EU) 2017/2402 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) 2. cikkében, az 1024/2013/EU rendelet 2. cikkében és a 468/2014/EU rendelet (EKB/2014/17) 2. cikkében szereplő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni. Ezenkívül a következő fogalommeghatározásokat is alkalmazni kell:

1. „adatszolgáltatási referencia-időpont”: egy adott naptári év december 31-e;

([4]) A Bizottság (EU) 2021/451 végrehajtási rendelete (2020. december 17.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az intézmények felügyeleti adatszolgáltatása tekintetében történő alkalmazására vonatkozó végrehajtás-technikai standardok megállapításáról és a 680/2014/EU végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 97., 2021.3.19., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/451/oj).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2402 rendelete (2017. december 12.) az értékpapírosítás általános keretrendszerének meghatározásáról, az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás egyedi keretrendszerének létrehozásáról, valamint a 2009/65/EK, a 2009/138/EK és a 2011/61/EU irányelv és az 1060/2009/EK és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 347., 2017.12.28., 35. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

2. „az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettség”: olyan kitettség, amely az 575/2013/EU rendelet 469a. cikkében foglaltak szerint megfelel az említett rendelet 36. cikke (1) bekezdésének m) pontjától való eltérés feltételeinek;

3. „technikai garancia”: valamely kitettség vonatkozásában olyan garancia, amely az adós arra való képességét garantálja, hogy valamely harmadik fél irányában eleget tesz olyan szerződéses, nem gazdasági kötelezettségeknek, mint például áruk szállítása vagy munkálatok kivitelezése, és amely nem rendelkezik hitelhelyettesítő jellemzőkkel.

3. cikk

A hatály alá tartozó intézmények

(1) Az illetékes nemzeti hatóságok az ezen iránymutatásban meghatározott felügyeleti megközelítést alkalmazzák valamennyi, a részt vevő tagállamokban a konszolidáció legmagasabb szintjén lévő, kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet tekintetében.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve az illetékes nemzeti hatóság dönthet úgy, hogy egy adott adatszolgáltatási referencia-időpont vonatkozásában nem alkalmazza az ezen iránymutatásban meghatározott felügyeleti megközelítést valamely kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetre, ha ez a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet a konszolidáció legmagasabb szintjén teljesíti az alábbi feltételek legalább egyikét:

a) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet nemteljesítő hiteleinek és előlegeinek teljes bruttó könyv szerinti értéke a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet hitelei és előlegei teljes bruttó könyv szerinti értékének kevesebb mint 5 %-át teszi ki. Az 5 %-os küszöbértékre tekintettel értékelendő külön arány kiszámításakor az értékesítésre tartottnak minősített hiteleket és előlegeket, a központi bankokkal szembeni számlakövetelésekét és egyéb látra szóló követeléseket a nevezőből és a számlálóból is ki kell zárni;

b) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet 2. cikk 2. pontjában meghatározott, az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségeinek teljes összege a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet nemteljesítő kitettségei teljes összegének jelentéktelen részét teszi ki;

c) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet folyamatban lévő rendezett felszámolási eljárás alatt áll;

d) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetre vonatkozóan egy másik felügyelt szervezettel való egyesülés vagy egy másik felügyelt szervezet általi felvásárlás van folyamatban;

e) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet az 575/2013/EU rendelet 36. cikkének (5) bekezdésében meghatározott „szakosodott adósságátstrukturáló szervezet”;

f) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetre olyan sajátos és tényleges körülmények vonatkoznak, amelyek az érintett illetékes nemzeti hatóság véleménye szerint az 1024/2013/EU rendelet célkitűzéseit és elveit és különösen a magas színvonalú felügyelet következetes alkalmazása biztosításának szükségességét figyelembe véve nem helyénvalóvá teszik ezen iránymutatás alkalmazását.

(3) A (2) bekezdés a)–f) pontjának értékelését követően az illetékes nemzeti hatóságok megfelelően tájékoztatják azokat a tagállamukban letelepedett, kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezeteket, amelyek tekintetében az ezen iránymutatásban meghatározott keret és a 7. cikkben meghatározott kapcsolódó adatszolgáltatási követelmények egy adott adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében alkalmazandók.

(4) Az illetékes nemzeti hatóságok rendszeresen tájékoztatják az EKB-t a (2) bekezdés alapján alkalmazott mentesítések alkalmazásáról, beleértve az érintett illetékes nemzeti hatóságok mögöttes értékelését is.

4. cikk

A hatály alá tartozó kitettségek

(1) Az illetékes nemzeti hatóságok az ezen iránymutatásban meghatározott felügyeleti megközelítést az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségek tekintetében alkalmazzák.

(2) A hagyományos vagy szintetikus értékpapírosítások alapul szolgáló kitettségei nem tartoznak ezen iránymutatás hatálya alá, ha e kitettségek tekintetében az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

a) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet az 575/2013/EU rendelet 244. cikke (1) bekezdésének a) pontjával vagy 245. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban jelentős kockázatátruházást hajtott végre;

b) a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet az 575/2013/EU rendelet 244. cikke (1) bekezdésének b) pontjával vagy 245. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban a teljes levonásra vonatkozó megközelítést alkalmazza.

(3) A kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet kérésére az illetékes nemzeti hatóságok dönthetnek úgy, hogy a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet által benyújtott részletes és megalapozott bizonyítékokkal alátámasztott sajátos körülmények alapján egyes kitettségekre vagy kitettségportfóliókra nem alkalmazzák az 5. cikket. Az említett bizonyítékok alapján az illetékes nemzeti hatóságok értékelik a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet kérelmét, és döntenek arról.

(4) A (3) bekezdés alkalmazásában a sajátos körülmények magukban foglalják a következő helyzetek bármelyikét:

a) folyamatos rendszeres tőke- és kamatfizetések – a hivatalos adós pénzforgalma alapján – teljes visszafizetéshez fognak vezetni;

b) a nemteljesítő kitettségek fedezete az 1. pillér szerinti hitelkockázati tőkekövetelményekkel együtt a kitettség több mint 100 %-ának fedezetét eredményezné;

c) a kitettség technikai garanciákhoz kapcsolódik.

5. cikk

A nemteljesítő kitettségek fedezetének értékelése

(1) Az illetékes nemzeti hatóságok az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségek kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek általi fedezetét az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (2), (3) és (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 47c. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban meghatározott összeg alapján értékelik.

(2) A kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek (1) bekezdésben megjelölt összegre tekintettel értékelendő fedezeti összegeinek meghatározásakor az illetékes nemzeti hatóságok figyelembe veszik az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (1) bekezdése b) pontjának i–vi. alpontjában felsorolt tételeket.

6. cikk

A felügyeleti eljárásban való felhasználás

(1) Az illetékes nemzeti hatóságok az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségek kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek általi fedezetére vonatkozó értékelésük eredményeit felhasználják a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([6]) 97. cikkében említett felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás részeként.

(2) Amennyiben egy kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezet által bemutatott sajátos körülmények kellő figyelembevételét követően az illetékes nemzeti hatóság megállapítja, hogy az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségek fedezete nem elegendő, fontolóra veszi a 2013/36/EU irányelv 104. cikkét átültető nemzeti jogszabályokon vagy a nemzeti jogszabályokban rendelkezésre álló egyenértékű felügyeleti hatáskörökön alapuló felügyeleti intézkedés elfogadását.

7. cikk

Adatszolgáltatási követelmények

(1) Az 5. cikkben leírt értékelés elvégzése céljából az illetékes nemzeti hatóságok előírják a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek számára, hogy minden egyes adatszolgáltatási referencia-időpontra vonatkozóan szolgáltassanak részletes adatokat az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó nemteljesítő kitettségeik fedezetéről.

(2) Az (1) bekezdésben említett adatszolgáltatáshoz használandó táblákat az EKB az illetékes nemzeti hatóságokkal együttműködve készíti el.

(3) Az illetékes nemzeti hatóságok megosztják az (1) bekezdésben említett és a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek által hozzájuk benyújtott információkat az EKB-val a felvigyázási megbízatása keretében történő felhasználás céljából.

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj).

8. cikk

Átmeneti intézkedések

(1) Az illetékes nemzeti hatóságok a 2028. december 31-i adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében ezen iránymutatás 5. cikkével összhangban értékelik a nemteljesítő kitettségek fedezetét.

(2) Ettől eltérve, az ezen iránymutatásnak az illetékes nemzeti hatóságokkal történő közlését követő első három adatszolgáltatási referencia-időpont esetében a következők alkalmazandók:

a) az 5. cikk (1) bekezdésében említett nemteljesítő kitettségek fedezetének a 2025. december 31-i adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében történő értékelése céljára

   i. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (2) bekezdésének b) pontjában megjelölt tényező helyébe 0,60 lép;

   ii. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (3) bekezdésének d)–i) pontjában megjelölt tényezők helyébe 0,60 lép;

   iii. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (4) bekezdésének b) pontjában megjelölt 1 tényező helyébe 0,60 lép;

b) az 5. cikk (1) bekezdésében említett nemteljesítő kitettségek fedezetének a 2026. december 31-i adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében történő értékelése céljára

   i. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (2) bekezdésének b) pontjában megjelölt tényező helyébe 0,70 lép;

   ii. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (3) bekezdésének e)–i) pontjában megjelölt tényezők helyébe 0,70 lép;

   iii. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (4) bekezdésének b) pontjában megjelölt 1 tényező helyébe 0,70 lép;

c) az 5. cikk (1) bekezdésében említett nemteljesítő kitettségek fedezetének a 2027. december 31-i adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében történő értékelése céljára

   i. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (2) bekezdésének b) pontjában megjelölt tényező helyébe 0,80 lép;

   ii. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (3) bekezdésének g)–i) pontjában megjelölt tényezők helyébe 0,80 lép;

   iii. az 575/2013/EU rendelet 47c. cikke (4) bekezdésének b) pontjában megjelölt 1 tényező helyébe 0,80 lép.

(3) Ezen iránymutatás 6. cikkétől eltérve, az ezen iránymutatásnak az illetékes nemzeti hatóságokkal való közlését követő első adatszolgáltatási referencia-időpont tekintetében az illetékes nemzeti hatóság dönthet úgy, hogy a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás részeként nem használja fel a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek nemteljesítő kitettségeinek fedezetére vonatkozó értékelés eredményeit.

9. cikk

Hatálybalépés

Ez az iránymutatás a részt vevő tagállamok illetékes nemzeti hatóságaival történő közlése napján lép hatályba.

10. cikk

Címzettek

Ennek az iránymutatásnak a címzettjei a részt vevő tagállamok illetékes nemzeti hatóságai és az EKB.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2025. december 10-én.

az EKB Kormányzótanácsa részéről
az EKB elnöke
Christine LAGARDE